

שיחת קודש

באור פניך

משא הקודש במעמד לכבוד
ראש השנה לחסידות
י"ב שבט תשפ"ד

קול צהלה ורנה שפתינו אז תרננה

ואילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע אין אנו מספיקים להודות ולשבח לך בורא כל העולמים ואדון האדונים ששמות חלקנו ושורש נשמתנו במקום הקדוש הזה, וזיכית אותנו בזכ"ה הכבירה להוציא אור תעלומה ולהפיץ עלי תבל ומלואה את אור תורתו הבהיר, המאיר לארץ ולדרים עליה, דברי אלקים חיים דנפקי בהדרתא מפומיה דממלל דברבן, אבינו רוענו עטרת ראשינו

ב"ק מרן אדונו מורנו ורבנו הקוה"ט שליט"א

ופינו מלא שיר ושבחה לא-ל בורא עולם אשר השרה שמחה בחצר מלכותו, עת משוש עליונים ותחתונים, יעלו חסידים בכבוד, בשמחת בית צדיקים עת היתוסף חוליה בשלשלת הזהב, בשמחת הולדת הנינה, דוד רביעי בבית המלוכה, בת לנכדו חביבו ויקירו פרי עץ חיים

הרב שלום שמחה האגר שליט"א

בן האי גברא רבה, העומד לימין הקדוש בעוז ותעצומות לחינוך הדור להרחיב גבולי הקדושה להגדיל תורה ולהאדירה

מוריני הרב חיים מאיר שליט"א

ואילין מיליא יהון לרקיעיא להפיל שיח תחן לפני מלך מלכי המלכים, שיזכו לגדלה לשם ולתפארת לכל תורה ולחופה ולמעשים טובים, על אדני השיטה הקדושה דרביה"ק הישועות משה דהיינו קב הומטון דהיינו שוואנצאנעס, ובזכות שמחה זו יושפע עלינו השמחים בשמחת רבנו שפע רוחני וגשמי משפע בריכה עליונה, ויזכה רביה"ק שליט"א להוסיף ולהנחותינו על מי מנוחות, להדריכנו בנתיבות ישר ולחכות על קודקודינו ולומר לנו גדל, ימים על ימי מלך, בבריות גופא ונהורא מעליא, עדי יוליכנו קדם פני משיח צדקנו ולבנין זכול בית תפארתנו בב"א.

בקידה ובריעה מול פני הקודש

חברי הועד להוצאת דברי אלקים חיים

לע"נ הרה"ח הבלתי נשכח

ר' שלמה ב"ר מאיר דוד ז"ל

שטיינמץ

נלב"ע י"א מנחם אב

©

כל הזכויות שמורות

ועד להוצאת

דברי אלקים חיים

מב"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט שליט"א

ע.ר. 580770998

ניתן להשיג במשרדי

ועד להוצאת דברי אלקים חיים

רח' שלמה המלך 18-20

ויז'ניץ בני ברק

גליון: 160

באור פניך

יסוד קבלת התורה ועבודת ה', היותה נעשית באור פנים, שמחה וחדוה, מתוך חיבור

פנימי הבא כתוצאה מבהירות במח ולב.

שלושת סוגי אישים הנעדרים אור פנים: נחית, בעל גאווה והמתחקה אור רוח הרחוב, תוצאת השטן המביא חושך אפלה וערבוביא.

וכנגדם תבוא השיטה הקדושה לרפא נגעי הנפש, ומכך הדרישה לקלוט ולהכיל את השיטה הקדושה בחיבור פנימי והכרה נפשית שתשיב מאור פנים, שמחה וחדות חיים.

משא הקודש לכבוד ראש השנה לחסידות - י"ב שבט תשפ"ד

הבית ביסודותינו האיתנים, יסודות דרך החסידות, מה רומז לענוה וליראת שמים, "ונחנו מה" (שמות טו, ט), "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה" (דברים י, יג), טוב היינו תורה ושבת קודש, "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו" (משלי ד, ג), "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה" (שם י, ט), טוב רומז לצדיקים, "אמרו לצדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו" (ישעיה ג, י), טוב רומז למילה - "ותרא אותו כי טוב הוא" (שמות ג, ג) דרשו חז"ל (סוטה יג). שנתמלא הבית כולו אורה באשר נולד מהול - ענין עבודת ימי השובבי"ם בהם אנו שרויים, תיקון היסוד, כל אלו יתייסדו ויתבססו מכח יום זה ומשמעותו, ועל כך אכן אשרינו מה טוב חלקנו.

סג בנערינו ובזקנינו נלך

בפרשתנו כתיב (שמות י, ט-ט) "ויאמר פרעה אל משה מי ומי ההולכים, ויאמר משה בנערינו ובזקנינו

ברשות אבי מורי ורבי זכרוננו צדיק וקדוש לברכה, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ולמעלה בקודש, אבותינו הקדושים אליהם הננו מחוברים ומקושרים והמה תקוות נפשנו.

סג אשרינו! סג

נוכח התכנסות מופלאה זו לכבוד יומא טבא דידן, י"ב שבט, ראש השנה לחסידות, כאשר בד בבד מתכנסים כעת אנשי שלומנו בכל אתר ואתר ברחבי תבל - מה גם בנשוא עינינו אל ראשית דבר, אל יום החינוך שהתקיים ב"ב שבט תשס"א - הרי מי מילל ומי פילל שנזכה לכך, ומתוך שמחה עצומה בשבח והודיה להשי"ת, יתרונו ליבנו במזמור לתודה:

אשרינו מה טוב חלקנו, אשרינו עה"כ

גימ' הר"ת ויז'ניצע

שוואנצאנים אחי"ם ירונו י"ב שבט, אשרינו שיום זה נחקק ונקבע ליום סגולה, לבסס לחזק ולהעצים את בדק

באורחותיו, לפיכך סוכה הגבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה כיון דלא שלטא ביה עינא (ס"ג), כי אם אינו נותן עיני שכלו להתבונן אל משמעות הסוכה, אם אין ההתכללות מכוונת אל התכלית הנרצה, לחסות בצילא דמהימנותא, מה הועילו בהתאחדותם וכישיבתם...

זהו גם ליקחם של ארבעת המינים שנוטלים בחג הסוכות, כידוע דברי המדרש (ויק"ר ל, יג) "פרי עץ הדר, אלו ישראל, מה אתרוג זה יש בו טעם ויש בו ריח, כך יש בהם בני אדם שיש בהם תורה ויש בהם מעשים טובים. כפות תמרים, מה התמרה הזו יש בו טעם ואין בו ריח, כך יש בהם שיש בהם תורה ואין בהם מעשים טובים. וענף עץ עבות, מה הדס יש בו ריח ואין בו טעם, כך יש בהם שיש בהם מעשים טובים ואין בהם תורה. וערבי נחל, מה ערבה זו אין בה טעם ואין בה ריח, כך יש בהם בני אדם שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים. אמר הקדוש ברוך הוא, יקשרו כלם אגודה אחת והן מכפרין אלו על אלו", וקיי"ל (סוכה לג.) דלולב בעי אגד, להיות באגודה אחת, והא בלא הא לא סגי, היינו שיהיו כולם ניטלים ומאוגדים יחד, וכך יוכלו לכפר אלו על אלו.

ובלפני קרבן הפסח כתיב בפרשתנו (שמות יב, ד) "ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו", וכבר הובא במאמרנו קושיית

נלך וגו' כי חג ה' לנו", ונודע פירוש אא"ז הק' ה"אהבת שלום" בהקדם מאמרם ז"ל (סוכה נג.) "אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו", כי הנה יש בני אדם שבימי הנעורים אזורו חיל ללחום את מלחמת היצר ולהדבק בצדיקים וחסידים, אבל בזקנותם תש כוחם והם נכנעים תחתיו, ואהבת צדיקים שבליבם מתמוטטת, זאת יען מלחמתם בימי הנעורים ואהבתם לא היתה אמיתית ושלמה דיה, אבל דרך האמת היא שעבודת ימי הנעורים תהא בתוקף עוז וביתר שאת, באופן שאכן תיקבע בקרבו כיתד שלא תימוט ותיוותר בתומו אף בימי הזקנה. וזהו אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו, כי כולן שווים לטובה.

וזהו שאמר משה רבנו, סוד הדעת, בנערינו ובזקנינו נלך - הליכה אחת בעבודת ה', בקו אחד, שיהא מתמשך והולך מימי הנעורים ועד זקנה ושיבה. עיי"ש.

והנה במדרש (הונא נספרי הדורש) אמרו "כי חג ה' לנו - זה חג הסוכות", והמפרשים כתבו כמה טעמים בקישור חג הסוכות לכאן, ענין חג הפסח.

ולענינו יש לבאר, הנה כלפי מצות סוכה אמרו בגמרא (סוכה מו:) "כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת", רמז לאחדות והתכללות כלל ישראל, אכן דייקא באופן שתהיה לשם התכלית הנרצה, סוכה גימ' הוי"ה אדנ"י, מתוך אמונה בה' ורצון להדבק בו ולילך

נוט' שמם לשונם לבושם - אשר לא שינו בני ישראל במצרים - וכך נגאלו, בזכות נשים צדקניות, וכך עומדות הן על משמר בתינו ודורותינו.

כולנו בני איש אחד נחנו ומטרתנו לחזק מוסרות ההתקשרות והדבקות, כי חג ה' לנו - י"ב שבט, ראש השנה לחסידות.

סא באור פניך יהלכון

כתיב בפרשתנו (שמות י, ה) "בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו למען שתי אותותי אלה בקרבך", ובספר הק' "אהבת ישראל" (פ"ג, תס"ד) הביא את לשון הזוהר הק' כאן (מ"ג, לנ): שפתח ואמר "אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון" (תהלים פט, טו), ובספרים הק' כתבו לבאר שייכות פסוק זה לפרשתנו.

הנה ידוע אשר יסוד התשובה - ויסוד עבודת ה' בכלל - הוא על דרך הכתוב (תהלים נא, יט) "לב נשבר ונדכא" - אשר אז - "אלקים לא תבוזה", אולם הנה סדר העולם הוא שכאשר אכן ליבו של אדם נשבר בקרבן, אם מחמת מאורעות קשים שעברו עליו ובוודאי כשליבו נשבר מחמת חשבונו עם נפשו והווכחו בשפל מצבו, אז תהא רוחו נכאה ופניו נפולים, וכולו אומר דכדוך ורפיון.

לזה בא דוד המלך ואומר, אשרי העם יודעי - תרועה לשון שבירה, וכדאיתא בגמרא (ר"ה לנ): "שברים תרועה - גנוחי גניח ילולי יליל", אבל כל יחשבו ששברון הלב צריך שיביא

המפרשים כפילות הלשון למאי, אלא ללמדנו שאין די בשכן הדר בסמיכות מקום אליו - אבל ייתכן שכבר שנים ארוכות ניתקו קשר זה עם זה - לפיכך מזהיר הכתוב ושכנו - אם תלמיד חכם הוא אם לאו לא כתיב כאן, "פסח נאכל בחבורה" עם כל איש מישראל, אך זאת - הקרוב אל ביתו, בקירוב הלבבות, באהבה ואחווה ורעות.

וזהו בנערינו ובזקנינו נלך - הליכה אחת, ולדרכנו יתפרש בהתכללות אחת, באהבה אחוה ורעות, כי חג ה' לנו - זה חג הסוכות, אשר עניינם אחד הוא, לשלב יחד את בני ישראל אשר ליבם יהמה אל ה', יתאגדו אלו עם אלו וכך יוכלו לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

סא כאיש אחד בלב אחד

כלפי מה הדברים אמורים, אשרינו מה טוב חלקנו בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, בנערינו ובזקנינו, זקנים עם נערים, תלמידי חכמים רבנים ומרביצי תורה יחד עם עמך, מבוגרים וצעירים, בני כל הגילאים והמדרגות.

ובד כבד נמצאות כאן נשים צדקניות, עליהן ראוי לקרוא את לשון הכתוב (משלי נא, י) "אשת חיל מי ימצא", אשת אתון שאת - לשון התרוממות - ונוט' אדנ"י שפתי תפתח, את שבתותי תשמורו, אנשי שלומנו זכו לעזר נפלא, עומדות הכן לנשא ולרומם עמודי תפילה ושבט קודש, לשלוח את בעליהן וילדיהן לשבתות ומועדים וכן לשמחות בחוץ לארץ, "ושלל לא יחסר", שלל

(דנ"ס כח, מו), גם כאשר מקיים את המצוות התורה, אין די בעצם הפעולה אלא צריך שתהיה נעשית בשמחה ובחיות, במאור פנים!

ס ויזניץ זצ"ל

וזאת אשר הורנו והנחילנו אבותינו רבותינו הקדושים, אבי הק' ולמעלה בקודש, וכמו שאמר זקני הק' אשר ויזניץ עניינה ודרך עבודתה הוא על דרך הכתוב (תהלים נה, טו) "בבית אלקים נהלך ברגש", הנחילנו לקיים כל דבר בהתחדשות ובשמחה, ובדרכם נלך.

וזהו שמסיימים את הברכה "וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך בית ישראל", ויש להבין מהו הדגש באומרו ולברכנו, על מי המדובר - הן כולל אחר כך את כל עמך ישראל.

ולדרכנו יתפרש וטוב יהיה בעיניך לברכנו הר"ת יבול - על דרך דרשת חז"ל (סוכה נא:) על הכתוב (תהלים א, ג) "ועלהו לא יבול" - אפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד", אלו האדוקים בתלמידי חכמים, השוקדים אף על לימוד שיחת חולין שלהם לגדול שאיפת נפשם לדבקה בהם, הן הם ראויים לברכה מיוחדת, הן הם שייכים ביותר לאור פנים, יען מבטלים המה את אנוכיותם ודבקים בצדיקים, ומתוך כך ביתר שאת ישמח ליבם ויאורו פניהם, ויעבדו את ה' בשמחה ובטוב לבב.

לדכאון רוח, לעצבות ורפיון, אדרבה - "ה' באור פניך יהלכון", מיט א לעכטיגקייט, מיט א פרייליכקייט.

ואדרבה, דווקא מתוך לב נשבר, מתוך חשבון הנפש, יכולה שתבוא השמחה האמיתית, לא שמחה חיצונית וגופנית כי אם שמחה הנובעת מאור פניך, בהשיבו אל ליבו כי נשמה טהורה שוכנת בקרבו, חלק א-לוק ממעל, וכרחם אב על בנים ימינו יתברך פשוטה לקבל שבים, אז יתן שמחה אמיתית בליבו.

וזהו שילוב תרועה ותקיעה, לב נשבר ושמחה - "וביום שמחתכם ובמועדיכם ותקעתם" (נמזני י, ז) - כי לאמיתו של דבר לב נשבר, ביטול האני, אינו סתירה לשמחה, כי אם אדרבה, ככל שיפחית את ה'אני, את אנוכיותו וישותו, יוכל להיות יותר בשמחה. לפיכך אשרי דייקא לידועי תרועה - כי הם המה - באור פניך יהלכון.

וזהו שאומרים אנו בתפילת שמונה עשרה: "כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו - תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום", כל אלו הדברים הטובים, אמיתת קיומם וערכם הוא לא רק בעצם הפעולה והמעשה, אלא דייקא כאשר יבוא מתוך אור פנים, מתוך שמחה וחדוה, ובלאו הכי, אין ערך כל להם, ככתוב בפרשת התוכחה, אשר כל הקללות באו "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה"

ס קידשו - באור פניו א

איתא בגמרא שבת דף פח. "דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו שישים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום. אמר רבי יוחנן, וכולן זכה משה ונטלן. אמר ריש לקיש, עתיד הקב"ה להחזירן לנו, שנאמר ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם". וכתב האר"י הק' (פע"ח שער השגת פ"ח) אשר בכל ערב שבת מחזיר משה רבנו את הכתרים לבני ישראל, ויש להבין הענין בזה.

ולדרכנו יתפרש על דרך המדרש (ז"ר א, ג) על הכתוב (נלאשית ג, ג) "ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו - בירכו באור פניו של אדם וקידשו באור פניו של אדם, לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו שהוא דומה בשבת". והנה ברדתו מן ההר כתיב במשה רבנו (שמות לה, כט) "כי קרן אור פניו", עד כי לא יכלו להביט בו, משה עה"א גימ' שמח. ואילו חטא העגל נגרם כתוצאה מכך ש"בא השטן וערבב את העולם והראה דמות חושך ואפלה וערבוביא לומר ודאי משה מת, לכך בא ערבוביא בעולם" וכו' (רש"י, שמות ג, ב, על כן בהגיע שבת - בה מתברכין במאור פנים, "מנוחה ושמחה אור ליהודים" - אז בא משה רבנו, ובקירון פניו השיב את הכתרים לישראל, כי אז

יוכלו לשוב באפס מה לבחינת הקדימו נעשה ונשמע, למאור פנים של קבלת התורה - שהביא לרצון פנימי ואמיתי לקבלת התורה, היפך חושך ואפלה - שהביאו את החטא.

ס מכלל לאו - ישמע הן א

כלפי מה הדברים אמורים; הנה ביום י"ב בשבט תשס"א כינסנו את האברכים באולם ונשאנו דברים, אשר לגודל הצער לא הובנו ואף היוו עילה להתנגדות עצומה. אך לא רק אז. לפני שנים ספורות, חידשנו את השיטה הקדושה דהיינו קב חומטון דהיינו שוואנצאנעס, ושוב רבים קמו עלינו, כאשר לאמיתו של דבר לשיטה הקדושה היתה כוונתי כבר בשנת תשס"א.

והנה עתה, כיום הזה, אכן אין עם כעמנו, בתוקף מסירות נפש במעשה ובממון בכל התחומים, קמה ויז'ניץ וגם ניצבה, ועם כל זאת - ודווקא משום כך - נדרש לעורר ולחזק בדקי בתינו מתוך התבוננות אל העבר וההווה, ומתוך כך - אל העתיד.

ועל מנת לבאר ולהבהיר, הן את העבר והן את ההווה, הנה בדברי חז"ל מצינו "מכלל הן אתה שומע לאו", ולדרכנו נאמר לאידך גיסא, מכלל לאו נשמע הן, ועל דרך התקיעות המחלוקות לשלוש סדרות של שלוש, כך נתבונן נא אל שלושה סוגי אנשים למשך שלוש תקופות - אשר השיטה הקדושה מפקיעה ומפריכה, טורדת ומפריעה, וכך נוכל להתבונן אל אמיתה ואל תכליתה

השכילו להעניק חמימות טבעית ואהבה פְּנָה, ולעיתים אף בכיוון הנגדי, כופפו את קומתם הנפשית של הילדים ככינויים משפילים או במשפטים תובעניים ודורסניים, כגון 'וואס טויגסטו, ביסט גארנישט ווערד'; או בהתייחסות פוגעת ונוקבת נוכח רפיון בלימודים או ציונים נמוכים, או שאף היכו את הילדים, וכדו'.

על כל פנים התנהגות ההורים עלולה ליצור נחיתות עמוקה מאוד, כי הילדים קולטים אל קרבם את דעתם של ההורים עליהם והיא נבנית בתודעתם כמציאות קיימת, וממילא שפלים המה ודלי נפש בעיני עצמם.

- בנחיתות מכל מיני זוויות נתקל אנכי פעמים רבות בעת קבלת הקהל, ועל כך מן הראוי היה לכנס את האברכים העומדים בתחילת פרק החינוך יחד עם נשים צדקניות ולהורות בפניהם את דרך הישר בגידול הילדים וחינוכם.

ועל כך באה השיטה הקדושה וקרעם ביום בהיר טפחה על פניהם של הנחיתיים, הנה באו דברים חדשים אשר לא שערום, מה גם שהופעת השיטה הקדושה גררה סופה וסערה מכל רחבי תבל ואף בתוככי משפחות, הורים וסבים, אחים וגיסים, וכדו', ולעיתים היו שאף ילדיהם לא הלכו עמם, וכל זאת 'הכריח' את הנחיתי לצאת ממעגל נחיתותו ולהרים ראש - או שאכן נכנע לנחיתותו וטענתו בפיו 'איך קען דאס נישט דערהייבן'...

של השיטה הקדושה, ולהבין את דרכי העבודה הנדרשת על מנת להכילה ולהשיג את תכליתה.

ס נחות דרגה

הראשון - שהוא במידה מסוימת השורש לכולם - הוא הנחיתי, זה אשר דימויו העצמי נמוך עד למאוד, כמעט ואינו מכיר בזכות קיומו ובמעמדו, נחות דרגה הוא בעיניו וממילא מלא הינו פחד ובושה - מעצמו, ועל אחת כמה וכמה מן הסובב אותו. ומהמתרחש עמו.

לפיכך גם אם ייתכן ובחיי יום עוד יצליח לאחוז במושכות ול'סחוב' את מהלך החיים, אבל בהגיע דבר שאינו בשגרה ובסדר הרגיל שלו, ועל אחת כמה וכמה אם יידרש ללכת כנגד הרוח שמסביב - יחוש שאינו מסוגל, זאת יען כח ההכלה, בית הקיבול האישי שלו, חלש עד מאוד (עי' דל"ס ס"ג וימי ש.א.).

הנחיתי יהיה מבטו שלילי ושחור, כאחד החבוש במשקפי שמש, אלע מאהל איז איהם שווארץ, פיו מלא טענות ותלונות: 'ס'איז נאר נישט גוט', נאר: 'סטויג נישט דא', ואף אינו קולט שהכל תלוי בו, דער פעלער איז ביי זיך. כי הכל תלוי בנקודת המבט של האדם (עי' דל"ס ס"ג וימי וס"ג שלם - משפ"ג).

לנחיתיות כמה מקורות וגורמים יש, והעיקרי שבהם הוא מחמת התנהגותם של הורים שלא

ס מה יפית... ז

השני - הוא הבעל גאווה, אך בהיות וכיום בני אדם 'נוהרים מאוד בלשונם', הרי שכשם שהגנב אינו נקרא גנב כי אם 'בעל ידיים דביקות', והרוצח אינו רוצח כי אם 'שתוי', 'מסומם' או 'מעורער בנפשו', כך הבעל גאווה כבר אינו כל כך במושגים המוכרים מאז, כי אם קיבל תואר 'א שיינער יוד', ובהמשך השתפר והתכנה 'א בעסערער מענטש', אבל לאמיתו של דבר הוא הוא הבעל גאווה המוכר, אשר עליו היה ללמוד הדק היטב שער הכניעה שב"חובת הלבבות", על מנת לגלות את מחלתו ולרפאה.

על כל פנים לבעל גאווה אין השיטה הקדושה 'מתאימה' לפי 'רום כבודו ומעמדו' בעיני עצמו; כי השטן מתאר ומציג את השיטה הקדושה כדבר נחות ופחות לעומת כבודו, ומתוך כך: 'ס'פאסט מיר נישט צו זינגען' ועוד כל הנהגות השוואנצאנעס, בעוד שהאמת היא: 'ס'פאסט איהם נישט חסידות בכלל, אלא שהיות ומכל מקום נולד הוא למשפחה חסידית ושייך לקהילה חסידית ולבוש במלבושי החסידים, על כן לא יוכל לירות חיצו כבודו כנגד החסידות, אבל על כל פנים יחפה על כך כי 'אינו מן המצומצמים', מנחותי הדרגה, כי אם 'א בעסערער מענטש'. על כן כמובן שהשיטה הקדושה נוגדת לו.

ס מה יאמרו ז

והשלישי - זהו אשר רוח הרחוב היא תורה דרכו. זה החפץ

להיגרר אחר הרוח, פאסקאצוועס, יין לשכרה, נצנץ וכדו', וכפי שאמרו כאן שכהיום המלבושים הפכו מדומם להיות צומח - הולך ומתפתח - וחי, והוא היה שר 'גאס איך לייג אויף דיר נישט קיין פאס', אם כן כמובן שהשיטה הקדושה - ובפרט הניגונים ותנועות הידים וכדו' - מפריעה לו בדרכו, יען זהו היפך רוח הרחוב.

ס ימים מקדם ז

ועתה ניתנה ראש להתבונן על מה הוטבעו אדניה של השיטה הקדושה ומה תכליתה, וזאת בהתבונן אל תחילת הדרך, אל י"ב שבט תשס"א - שכאמור הייתי אז כקול קורא במדבר, וכפי שאמר לי אבי הק' למחרת, כשהציתי לפניו את תכניתי לנסוע לאמריקה ולפעול שם: "אויב וועגן דעם - האסטו נישט וואס צו פארן, אפשר וועסטו האבן פינעף מענטשן וואס וועלן דיר פארשטיין, מאקסימוס צען'... - ואכן רק כעבור שנים, חשתי כי כבר בא מועד ובאה האפשרות לקיים "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" (ס"ט ז, י), להכיל את היסודות החסידות אל תוככי כלי וחפץ: השיטה הקדושה.

וזאת יש לדעת, כי הדברים הנאמרים כאן - ובכלליות ביסודות משנתנו - הינם פרי עמל חקירה ויגיעה של שנים, בהיותי חוקר ודורש בהעיר לב ושום שכל אל יסודותיה של ויז'ניץ ואל דברי ימיה, וכשם שהרופא

והלכו אחריו באמת ובתמים ובתוקף עוז.

אבל בסערות מלחמת העולם הראשונה, כאשר מטו מוסדי תבל והכל התערער והתבלבל, גרם הדבר אצל רבים לטשטוש ובלבול המוחין גם כן, סרה הבהירות ותחתיה באו ערבוביא וחושך, ספק ותהיה, עדי כדי כך שכאשר ביקשו מה"אהבת ישראל" לעורר פלוני על שמדבר בעת התפילה, השיב: "מה אעשה ואני אוחז עדיין ב'קשוט עצמך'", היינו שחש כי אין לו אל מי לדבר ולעורר...

ומתוך הספק - שבגימ' עמלק, כנ"ל - השתרר רפיון, חוסר יציבות, וממילא כאשר לא היה לאנשים טוב במקומם ובמעמדם, החלו להביט החוצה, אל דעת אחרים, והחלו לשאוף למצוא חן בעיני הסובב (עי' ספס"ק "ונו מדנק" ח"א, שיח"ק "מאין גאמ")...

כך השתרשה בקרב חסידי ויז'ניץ נחיתות, שהתלוותה אליהם למשך שנות דור; עובדא ידענא, אחד מאנשי שלומנו שלפרנסתו עבד במוסדות חב"ד, והוא סיפר לפני אבי הק' שבאחת השנים לאחר שמחת תורה, שלח האדמו"ר מליובאוויטש את חסידיו לנסוע אל הכותל המערבי ולערוך שם הקפות, והורה שיש ליתן צדקה לפני ההקפות, במהלכן ולאחריהן. ואכן, באחד הימים נסעו חסידיו בהמוניהם אל הכותל המערבי - וכידוע, זהו מקום בו שוהים רבים רבים מכל העדות והחוגים

המומחה יוכל לגלות על פי סימנים חיצוניים מחלה קשה המקננת עמוק בגוף האדם, על אף שכלפי חוץ האדם בריא ומתפקד כרגיל, וזאת מתוך בקיאותו הרבה של הרופא בגוף האדם ודרכי הרכבתו ופעולתו, כך כלפי ויז'ניץ, בהתבונן ובחקור על מהותה ויסודותיה ועל דברי ימיה, עלו ובאו המסקנות וההבנות.

הנה יש הטוענים ותמהים, מדוע בדידן מדי כמה שנים מתרחשות 'פרשיות' למיניהן, ותדיר מכריזים כי כעת יעשו סדר 'אחת ולתמיד'... ונבאר את שורש הענין, וכדרכנו מן העבר נלמד אל ההווה ואל העתיד:

ס חושך ולא אור... ס

כאמור בראש דברינו, יסוד אמיתות העבודה וקיומה תלוי בהיותה נעשית במאור פנים, הנובע מבהירות וראיה זכה המביאה לחיבור פנימי, כפי שהיה בעת שאמרו ישראל נעשה ונשמע, וכנגד זה הוא חושך ואפלה וערבוביא המסלקים את הבהירות ותחתיה מביאים ספק - שבגימ' עמלק - ומתוך כך הדרדרו עד עבודה זרה, כי כאשר אין האדם בהיר וברור בדרכו, לא טוב לו, וממילא יתור אחר מחוזות אחרים ושדות זרים...

ולעניננו, הנה בימי קדם, בעת מלכותו של רבנו הק' ה"צמח צדיק", היו חסידי ויז'ניץ מלאי בהירות, ליבם היה שלם עמם ועם רבם

בשפת ימינו כר' שלמה שטיינמץ, שהיו אדוקים ודבוקים בחסידות וביטלו ישותם מכל וכל - זאת יען: ס'פאסט מיר נישט, איך בין א שיינער יוד. לעיתים תלוי הדבר בדעת אחרים ולעיתים א בדעת עצמו: ס'פאסט מיר נישט.

ויעל כך כבר הובא במאמרינו את המובא בכתבי תורת זקני הק' [משנותיו האחרונות], כשבדבריו תיאר בצבעים חיים את ה'שיינער יוד', כי הנה בעת שירת "לכה דודי", כשמתחילים בריקוד "והיו למשיסה", והנה לנגד עיניו רוקדים הבחורים והאברכים - בשפתנו: ה'שוואנצאנים' - אבל אותו ה'שיינער יוד', ה'בעסערער מענטש', לא מתאים לו, יישאר ישוב על מקומו: 'איך וועל מיט די קאצ'אלאבניקעס - נישט טאנצן! אבל כאשר יראה שהמעגל מתרחב, והנה תלמיד חכם פלוני וגביר אלמוני הצטרפו לריקוד, אז יואיל גם הוא להיכנס למעגל הריקודים: 'די מיטגלידערס פאסטן מיר שוין'... על אחד שכזה התבטא זקני הק': "דער איז א שטיק דבר אחר" ! ועליו קבל מרות: הנה שבת קודש היא מקור הענוה, והלה מנצל את הריקודין לכבוד שבת קודש, לניפוח גאוותו וישותו...

ס חכמים המה - להרע... ❧

עוד מסעיפי הגאווה שהיו בעבר, והיא הגאווה הגרועה ביותר [וזהו הסעיף ב"ה לא קיים בדין זה עידן, ובתקוה שלא ישוב עוד], הוא הבעל

- והם ערכו את ההקפות בשירה וריקודים, כשתוך כך סובבו חסידים וקופת צדקה בידיהם והכריזו בקול: 'צדקה פאר די פעולה', וכך 'אינמיטן די פעולה' ו'נאך די פעולה'. למשמע הדברים, הגיב אבי הק': "זעהסטו, ביי אונז ווייס איך נישט צו ס'וואלט געווען אזא זאך"...

ייתכן וסיבת הנחיתות נעוצה גם בעובדה שרבותינו הקדושים נהגו בעדינות יתרה, באצילות וברגישות, ואכן כמובן דרך עבודה נשגבה יש בכך, אבל כאשר אין החסידים מפרשים ומקבלים זאת באופן הנכון, עלול הדבר להביא בקרבם גם כן מין נחיתות, חולשה ורפיון, במסוה של עדינות, המתבטא גם באופן בו יציג החסיד את עצמו ואת השתייכותו.

לעומת זאת הנה בשהותי פעם בקרונהייטס ניגש אלי אברך צעיר והושיט את ידו לברכת שלום, ולשאלתי למעשהו, השיבני בגאון: הרבי שלחני לפאריז! - והמדובר היה הרבה אחרי הסתלקותו של רבו... כך ראינו גם בחסידויות פולין. ואילו בדין השתרשה הנחיתות, שהיו שהביאה עד כדי כך שהתביישו בהשתייכות לחסידות ולרבי.

ס דבר אחר... ❧

השני שהיה בעוכרינו מאז הוא - הבעל גאווה, ה'בעסערער מענטש' [שהוא בעצם ענף הנחיתות], כי למה לא יתאוה להיות כר' מרדכי חנא, או

לומד ואינו מתפלל כדבעי, אינו פסול ואינו מופרך ומופקע?!

פתח אבי הק' את פיו בחכמה והשיב לו ברורות: "שמע נא, אכן בקרב אותו פלוני בוער היצר בלהט, ולפיכך הינו בטל מתורה ותפילה וכדו', אבל תקוה נשקפת לו שביום מן הימים תאחזהו התעוררות, ישוב בתשובה וישפר דרכיו; אולם אתה - דו גייסט קעגן דעם הייליגן טאטן מיט די תורה, וועסטו אין לעבן נישט תשובה טוהן!" ואכן מאותם 'חכמים להרע' קרה מה שקרה לפני חמישים ואחת שנה.

ס רוח אחרת... ס

והשלישי - רוח הרחוב, אשר כנגדה הכריז אבי הק' מלחמה שעה, כנראה לכל המעיין ב"מעדני השולחן", אולם דא עקא שעם השנים השתלטה רוח הרחוב אף בתוככי המחנה ה'חסידי', הן באמצעות הכלים למיניהם, הן בהתפשטות מושג שתיית יין לשכרה, והן בהמצאת כל מיני מלבושים - ובדרך צחות נוקבת הרי לכאורה לא ירחק היום בו אף השטריימל ייצבע בגוונים שונים, כדרך שעושים היום בקאפטענעס - ובכיוון זה, הרי אין לדבר סוף...

ס כי תצא - למלחמה! ס

שלישה סוגים אלו השתרשו אט אט בקרב המחנה, אם כי על פניו נראה היה שהכל הולך למישרין - ובבחינת "מאויבי תחכמי", על דרך שראינו כעת את דרכם של משנאינו

גאווה ברוחניות, דהיינו כראות האדם את עצמו תלמיד חכם ועובד ה', קנאי ו'פרומער' ומתוך כך חושב את עצמו לחכם ומבין יותר מן הרבי, ועוד היה בא בטענה כי כוונתו לטובת הרבי, בעוד כל כוונתו היתה אך ורק ישותו ו'קנאותו' - ביצור רום מעמדו... וכבר הובא במאמרנו את שאמר לי יהודי חשוב, שהיה קרוב אל זקני הק': 'אין ויזניץ איז יעדער געווען א האלבע רבי'...

ועל דרך זה אמר לי פעם אחד, במלוא הרצינות: "ידע הרבי שסעודת שבת שלי אורכת חמש שעות... לו היה הרבי יודע כמה דברי תורה נשמעים במהלך הסעודה, כמה התרוממות... והלה אף אינו מרגיש כיצד כולו אומר: איך, איך, איך... העלים עיניו מדברי ה"צמח צדיק" על הכתוב (דניס לנ, ט) כי "אני - אני הוא, ואין - מידי מציל". זוהי גאווה שלעיתים קשה מאוד לגלותה, וקשה מאוד לרפאותה...

וכבר הובא במאמרנו עובדא נוראה ששמעתי מאחד ששמע זאת בשעתו מאחד מגדולי ה'חכמים' בעיניהם, שהיה נחשב אז לאחד ממובחרי תלמידי הישיבה, והוא שאל את אבי הק': ילמדנו ראש הישיבה, מדוע אני - שכאמור נחשב היה לאחד מחשובי התלמידים, מופלג בתורה ועבודה - הנני פסול בעיניו יען איני הולך להצביע בבחירות [חרף ציווי הרבי ה"אמרי חיים"], ואילו פלוני אשר אינו

ברק לתפילת קבלת שבת ברחובה של עיר, ביניהם היו אנשי שלומנו ותלמידי הישיבה הק', ולאחר התפילה פתחו בריקוד השיטה הקדושה, ועד מקום שהותי בחו"ל שמעתי מכך והחייתי את נפשי, וזוהי דוגמא לכך שהשיטה הקדושה מפקיעה את הנחיתות, את הבושה והרתיעה הפנימית.

ואם עדיין יהיו כאלו שיאמרו 'איך קען דאס נישט דערהייבן' - מה אעשה להם, וכי בגין יחיד או יחידים נכון יהיה לוותר על דרך החינוך והחסידות?!

כך גם כלפי הבעל גאווה, ה'בעסערער מענטש', זה שטענתו בפיו: 'ס'פאסט נישט'... באה השיטה הקדושה ומפריכה: חדל לך מהבלים אלו, זיי נישט קיין בעסערער מענטש, דע לך כי לעת קץ, כאשר יובילוך אלי ק-ב-ר, תזעק אל הרימה והתולעה: הרפו ממני, איך בין א בעסערער מענטש, אבל המה יענו, מיר האבן טאקע ליב בעסערע פלייש... רק אם תהיה כאן בעולם הזה 'נישט קיין בעסערער מענטש', אז יאותו התולעים להרפות ממך קמעא, אז יהיה לך פתחון פה...

וכמובן כלפי רוח הרחוב, היתה השיטה הקדושה, השוואנצאנעס, לרועץ ולמנגד הכי גדול, בהיותה ההיפך הגמור מכל מה שרוח הרחוב מסמלת; היפך אנוכיות וישות, היפך הפקרות ושחרור, היפך פארסטקייט וליצנות.

הערבים ימח שמם, אשר זה כמה שנים הראו את עצמם כשוחרי שלום וסך הכל רק מבקשים מדינה לעצמם, ומתוך כך הביאו כאן לרגש נחיתות והתרפסות, חולשה ורפיון, ואת זאת ניצלו היטב ביום שמחת תורה, כשגילו מזימות לבבם וביצעו את הטבח הנורא; ורק סערה נוראה זו הביאה ליציאה למלחמה חורמה והיא שגרמה להפוך את המצב מקצה לקצה, ממצב של מותקפים - למתקיפים, מחלשים ורפי אונים - למלאי תוקף ועוז.

כך בדידן, על מנת לצאת מן החולשה והרפיון, מן האנוכיות והישות, שהביאו לחנופה ולהתרפסות וכדו', נדרש היה לגרום זעזוע רבתי, וזאת היה בהופעת השיטה הקדושה - שוואנצאנעס - דברים מוזרים וקיצוניים מאוד, אשר הביאו כאמור לסופה וסערה, מחמת הרחוב הכללי ולעיתים אף בתוככי משפחה, חברים וכדו', ומתוך כך נאלצו - ולו בעל כורחם - לחגור מתניים ולאזור עוז, להתייצב בחזית.

הנה באה השיטה הקדושה להדוף את אלו שלושת סוגי המונעים והדוחקים את מאור הפנים והחיבור, את שלושת מסתירי הבהירות;

ס כּי תשא את ראש!

השיטה הקדושה מוקיעה את הנחיתות, הנה לפני כמה שנים התכנסו בני היהדות החרדית בבני

ס זה לעומת זה ז

לפיכך יצאנו דווקא במלוא הקיצוניות, כי כנגד העולם של ימינו, הצובע את השקר בצבעים נאים מפתים ומושכים, נדרש לומר את האמת בשיא התוקף והעוז, בקיצוניות נגדית; כנגד 'קלעבעדיגע הענד' ו'בעסערער מענטש', יתייבבו בגאון שוואנצאנעס, קב חומטון.

אם כי לא משלי הוא, יעידו ותיקי העסקנים עד כמה היה אבי הק' שואף לבסס את תוקף החסידות - 'שאוויניזם', בלשונו; עד כמה דרש קב חומטון, עד כמה דרש שלא להסתפק בתורה ובמצוות גרידא, כי אם בהנחת יסודות של יראת שמים, של פנימיות מח ולב.

ויען ציבור אנשי שלומנו, זקנים עם נערים, ויאמרו נעשה ונשמע! הקדימו נעשה לנשמע, הקדימו קבלת עול וציות להבנה וחיבור, כי אכן תחילה היה קשה הדבר עד מאוד, בפרט למבוגרים ולזקנים שבחבורה, כפי שהעידו כמה מהם שכאשר שמעו לראשונה את הבחורים והאברכים שרים ורוקדים 'שיטה הקדושה', ביכרו שהאדמה תפער את פיה ותבלעם... כה גדול היה כח התמיהה והניכור, ובנוסף לכך כמובן שפכו עלינו אש וגופרית, כל העולם קם עלינו, ס'איז געווען געפערליך, אנשים נשים וטף סבלו מרורות, בזיונות וחרפות, אך במסירות

נפשם המופלאה היטו שכמם לסבול ונשאו בגאון את דגל השיטה הקדושה.

ס חביבה כיום שניתנה ז

ואז התקיימו בהם דרשות חז"ל (נרכז ג:): על הכתוב (דברים כג, ט) "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך", כאשר עשו עצמכם כחית, המיתו עצמם על קנין תורה וחסידות, היו למרמס ללעג ולקלס, ולא שתו ליבם לכך, ומתוך כך, מתוך הסבל והבושה, נוכח גידופים ברחובות קריה ובכל עת מצוא, הרי שהמלחמה גורמת קירוב, כשם שעצם מלחמת היצר מחזקת את דבקותו של איש ישראל בה' ובתורתו, כך מלחמה זו הביאה לקירוב ולאהבה, וכפי שבתחילת דרכנו, כשהיתה המלחמה כלפי חוץ, נוצרה אחדות מופלאה ואהבה עזה, כך גם כאן, כשנזקקו למלחמה פנימית, התעוררה אהבה עצומה, הן בבחינת כיתות כיתות, דברי תורה וחסידות נקנו בחבורה ובאחדות, והן - חביבה תורה על ישראל כיום שניתנה, כי המלחמה עוררה אהבה.

ס מי חכם... ז

חלפו כמה שנים, והשיטה הקדושה כבר השתרשה היטב - ויוברר הדבר, כי אין בכוונתנו להטיח כאן דברי ביקורת על ציבור אנשי שלומנו, כי הננו בבחינת חכם המכיר את מקומו והנני חוזר ואומר כי אין עם כעמנו. הנה אך בתקופה האחרונה הטו שכמם לשאת בעול הקמפיין למען בנין התלמוד תורה

ועל דרך שהזכירו כאן כי בוידוי אומרים "העוינו" ובדרך צחות יתפרש מלשון 'ני' שזהו כינוי לציון טוב, היינו שאכן עושים רבות, אבל ללא רצון וכוונה פנימית, כי אם על מנת לקבל ציון טוב, לצאת ידי חובה. ככל שיצוה הרבי בתוקף - יצייתו, ישירו "וכולם מקבלים", שוואנצאנעס, יעשו את תנועות הידיים, אבל הכל כמעשה קוף בעלמא, כדי 'להיות בסדר', כילד ממושמע וצייתן המחכה לדבר שבח מאמו... ואם יימשך המצב באופן זה, גדול החשש שיתעמעמו וייטשטשו הגבולות ותעדר הבהירות, ונתאר בדרך ציור כי הנה עוד כמה שנים נוכל - חלילה - לראות אחד יוצא מבית המדרש אחר שהשתתף בצווייטע באטע, והינו מתנווד ומדדה מתוך שכרות וגילופין, ושני חברים תומכים בו לכל יתמוטט, והינו מנגן לעצמו: 'גאס, גאס, איך שטעל אויך דיר א פאס' - ותוך כדי כך יפנה לחברו וישאל: 'יענקל, קענסט מיר אפשר גיבן א גלעזל בראנפן'... זאת יען מתקיים דבר הנביא (ישעיה כט, י) "בפיו ובשפתיו כיבדוני, וליבו ריחק ממני"!

סא הפרט מלמד על... סא

ואם יאמרו היכן ניכר הדבר, הלא על פניו נראה שהכל מתנהל לתפארת; הנה קיימנו "ועשו סיג לתורה", השיטה הקדושה, ההתבצרות וההיבדלות מן הסובב, ואפילו במעשה ממש, בתנועות הידים וכדו'.

בלונדון, הישיבה קטנה במאנסי, וכל זאת בעיצומה של ההתמסרות למען בנין המרכז העולמי; והנה אשתקד התקיימה שמחת נישואי נכדתי סמוך לחג הפסח, סבור הייתי כי יבואו מתי מספר, והנה הציבור הופיע בהמוניו... הנה אך עתה בתחילת החורף, למרות אזהרתי לבל יסעו כשבני הבית יראים מן המלחמה, מסתבר שהם וביתם יודעים אך את מורא שמים ותו לא.

ולא רק בינינו, אף בעולם הרחב כבר מעריכים את יקרת ערכה; הנה בשיחה עם מחנך חשוב בקהילה מכובדת, עלה ענין השיטה ואנכי על משמרתי אעמודה: די וועלט לאכט פון מיר, און איך לאך פון דער וועלט... ביקש הלה רשות לומר דבר מה, ואמרתי לו כי אם רצונו לטעון ולהתווכח על השיטה, חבל על דיבוריו. אך הלה אמר, לא כי, כהיום כבר אין צוחקים, כהיום כבר מכירים והיו שואפים לחקות, אלא שבושים ויראים לעשות כן, על כן שוחקים, כחיפוי לקנאה...

סא העוינו... סא

אלא שעוד הגדרה הגדירו חז"ל את החכם - "הרואה את הנולד" (אבות ג, ט), והנני מבחין כי אכן קיימו - ומקיימים - נעשה, בחלק המעשה והביצוע, אולם נותרים הדברים במצב זה, בבחינת סבר וקיבל, אבל חסרה בחינת נשמע, החיבור הפנימי, ההבנה העצמית והקליטה הנפשית.

בקשר במשך כל התקופה, אך גם שם נשנה המחזה, ותוך כדי כך ניגש אליו אחד האחים והורהו לעזוב את המקום במהירות...

אחוז תדהמה וכאב נוקב כמדקרות חרב, לא ידע הלה את נפשו, ובצר לו פנה אל אחד מגדולי הצדיקים, כ"ק הרה"צ רבי הערשעלע ספינקער [אשר קשר הדוק יש לנו עם בניו], ולפניו שפך את מר ליבו ותיאר את כל השתלשלות הדברים. והנה אך שמע הרה"צ את סיפורו, מיד קם, אחז בידיו ויצא עמו בריקוד... הלה השתומם, ליבי שותת דם והרבי רוקד?

'מקובל' בידינו, אמר הרבי מספינקא, 'כי הנה יש רבנים ומנהיגים, עסקנים ודיינים, חסידים ואנשי מעשה, ומאין יודע מי כוונתו אל האמת, הוי אומר זה שעיכובים וקשיים נקרים בדרכו. עסקן יקר, סיים הרבי, מכירך הייתי לשעבר, וידעתי את מעשיך ופעליך, אך עתה נודע לי שכוונתך אל האמת!'

כך בעניננו, אבי הק' בוודאי התכוון אל האמת, היא היתה כל ישעו ומגמתו, ואכן עיכובים רבים נקרו בדרכו ובהמשך קיומה והמעדתה על מכונה...

אולם על כל פנים מוטל עלינו ללמוד לקח, להבין ולהשכיל לבל יישנו חלילה מקרים כאלו, ואשר כבר היה, זאת מהווה עבורנו אות אזהרה כי עלינו לערוך בדיק בית, לבחון את שורש הדבר.

אלא מאי, משל למה הדבר דומה, כשם שכאשר יערוק חייל פשוט מן הצבא, עדיין לא יתרעשו מפקדי הצבא ורפי המדינה; אבל כאשר יבגדו ויערקו כמה מן הקצינים והאלופים הבכירים, אז יבינו כי ישנו פגם חמור ועמוק, ונדרש לבצע חשבון נוקב ובדיקה מעמיקה על כל התנהלות הצבא, מקטן ועד גדול.

ובאשר לגדול הצער והכאב, הרי בתקופה האחרונה שבענו עגמת נפש, יגון ואנחה, אכן מפני יחידים אבל מפני העדה דייקא, הן בארץ והן בחוץ לארץ; אנשים שהיו ברום המעלה, אשר גידלנום וטיפחנום וריבינום, והנה לפתע היסבו פניהם אחורנית והפנו עורף, הם ובניהם.

והנה נוכח הכאב שבכך, נוכח כפיות טובה והתנכרות קיצונית, היתה נחמתנו בעובדה ששמענו זה עתה מפי בעל המעשה, שהינו עסקן גדול בעניני רפואה באמריקה, ופעם הזדמן לו ללוות מקרוב משפחה שאחד מילדיה חלה במחלה המרה, רח"ל, ועמד לימינם לילות כימים, ואף שאינו משופע בממון, השקיע אלפי דולארים להוצאות ריפוי, אבל הגזרה נגזרה והילד הלך לעולמו.

כבוא העסקן לניחום אבלים בבית ההורים, והנה האב ובניו היסבו את פניהם ממנו, לא פחות ולא יותר! אחוז הלב פנה העסקן אל החדר בו ישבה האם, אשר כמובן עמדה עמו

ס ואין נוגה לו... ז

כי אם קרה כזאת, הרי ברור הדבר שזהו בהעדר חיבור, בהעדר אור פנים. שהרי לו היה אדם מחובר, היה חש כי זהו מקור חייו, לא היה גודע את מקור נשמתו בו הינו אחוז... והעדר חיבור נובע כאמור מהעדר בהירות, כי לא השכילו להתחבר במוחם ולהתבונן באמת אל מהות השיטה הקדושה, אל מהות השוואנצענס, מהות ביטול האני, והעדר בהירות מביא כאמור לספק ולחוסר שביעות רצון ותחושת חלל וריקנות, המביאה לחיפוש בשדות זרים...

הנה שוב נראה - אכן ביחידים, אבל בתוך המחנה ולעיתים אף בראשו, כאמור - את אותם שלושת הסוגים, העושים מן אדם את הבהירות, את אור הפנים, ועוטים עליו משקפיים שחורות ושליליות, ומביאים לחוסר שמחה, רפיון וחולשה...

ובהיות שאיני חפץ להמתין לתוצאות חמורות יותר, כי די היה לנו בסבל שהיה לנו עד עתה, על כן הנני להזהיר ולהתריע על כך:

ס מי בראש?! ז

הראשון - הנחיתי. הנה תחת שיהיה כל אחד מכריז על השתייכותו למחננו בגו זקוף ובנשיאות ראש, מתוך הכרה פנימית כי ויז'ניץ היא מוש חיו, ומתוך כך היא הראשון בסדר הקדימה והחשיבות שבמהלך מחשבתו, רגשותיו ואורחות חייו, הנה

למעשה רואים אנו כי לעיתים תפסה ויז'ניץ את מקומה בתחתית הסולם האישי...

כי קודם כל יחשבו חשבונות שונים, מנהלים 'משפחתון' - ראשית כל אביו ואימו, חמיו וחמותו, זקנו וזקנתו, אחיו וגיסיו וכן הלאה... ובסוף: ויז'ניץ... הרי חוזרים אנו חלילה לימי קדם...

לעומת זאת שח לי אחד מנכדי שהשתתף בשמחה משפחתית בחוג מסויים והופיע שם אחד הקרובים שהינו מקבוצת המתנגדים החריפים לחוג זה, אך עקב קרבתו נאלץ המחנות לכבדו לרקוד עם החתן, אך כל בני המשפחה שרקדו במעגל, סובבו את ראשם מפניו... זאת יען החסידות היא ברום המעלה, לפני קשרי המשפחה!

ידע כל אחד, כי אם ברצונו להיות באמת אן ערליכער יוד, הרי ראשית דבר עליו להציב את ויז'ניץ בראש! אז סלולה הדרך לביטול היש, שהוא יסוד היהדות.

הנה פעם פגשתי באחד שהתפאר בפני כי היה כה דבוק ברבנו הק' זי"ע, שיחות רבות ששמע ממנו חקוקות בזכרונו... 'שאלה אחת לי אליך', אמרתי לו, 'ועל ידה יתברר לי מדוע אכן כה התרחקת ממנו, על אף קרבתך הגדולה בעבר: אמור נא לי, האם ויז'ניץ היא בעיניך במדרגה א' או ב'?!' הלה נאלם דום, והתשובה כבר ברורה ומובנת, כי

הנה ר' שלמה שטיינמץ אמר לי: 'אויב נישט קומען צום בר מצוה, דארף איך נישט לעבן!' זאת יען לדידו היתה אכן ויז'ניץ - מקור חיים, כפשוטו, הוא לא ניהל 'משפחתון', ולא ערך הספדים...

סא תמיד תהילתו בפיו... ❧

כי הנה עוד מסעיפי הנחיתות: יש כנראה החושבים לקיים יזכיר לו וכו', וכבר מעתה מתהלכים ובפיהם 'הספד' ארוך ונרחב - על עצמם: 'מ'ווייסט וואס איך האב געטוהן פאר ויז'ניץ?! איך האב זיך אוועק געגעבן ס"ב', וכדומה; 'איך האב יעצט געגעבן הונדערט טויזנט דולאר'... וכן הלאה.

ועל כך אתמהה: דו האלסט שוין ביים שטארבן?! - אלא שמכאן נחזה שכל כוונתו בעשייתו ובהתמסרותו היתה: לעצמו. אלץ מיינט זיך! רואה הוא את ויז'ניץ כעין חנות, אשר תמורת תשלום הגון - מקבלים תמורה!

הנה בעת ביקור תנחומין שערכתי בביתו של יהודי ישיש, ותיק וחסיד, על פטירתה של אשתו, החלו בניו לשוחח ולספר אודות אביהם ותוקף חסידותו ודבקותו ברבו, וכו', ולפתע הזדעק הלה: 'שא, איך לעב נאך! והוא היה איש חשוב ונכבד, בעל בעמיו, שבשעתו התארחו בביתו גדולי הצדיקים שבאר לבקר בעירו, אך בהיותו איש חסיד בכל תוקף ועוז, לא יכל לשאת שמדברים בשבחו!

אם אינה בדרגה א', אז נתהווה למדרגה ב', ג', וכן הלאה...

ואז על כל בעיה חמורה או קושי, ראשית פורקנו יהיה על ויז'ניץ, או שיעזוב, או שיעזוב בליבו... ואף לפנינו יבואו בחשבונות הרבים שביקשו, הנה לפני זמן מה בא לפני אחד, הנושא בתפקיד מסויים כאן, לאחרונה עברה עליו בכיתו תקופה קשה מאוד, בה סייענו לו עד מאוד. בא הלה לפני ותינה את כאבו בגין צרתו, וסוף דבר אמר שלגודל הכאב, הינו חש שכבר 'אינו מסוגל' למלא את תפקידו, לפיכך מבקש להתפטר. אמרתי לו, אכן משתתף אני בכאבך, והנה לאחרונה שמעתי על כמה אנשים המתכווננים לפנות אליך בעסקי משא ומתן, אומר להם איפוא כי כעת אין העת מוכשרת לכך, כי אינך מסוגל. הלה קפץ וענה מיד, 'לא רבי, אל יעכבם, הן זקוק אני לפרנסה'!

הוא אשר אמרנו: די ערשטע שמייס - ויז'ניץ! כפי שהיו אומרים בדרך משל, שכאשר נוסעים בספינה והיא בסכנת טביעה ונדרש להקל מהמשקל, יהיו כאלו שראשית ישליכו טלית ותפילין...

ישורש הדבר הוא יען ויז'ניץ היא בתחתית שיקוליו; כי הרי אף כשבליבו שבור ורוחו נכאה מחמת כל מיני קושי, הרי ימשיך לאכול ולשתות, ואם ויז'ניץ אינה בעיניו ובליבו כלחם ומים, אם אין חש בה את מקור חייו - טויג טאקע נישט!

ס למה נגרע... ס

הנה יש שיתלוננו על כך שמבודדים אותם, פוגעים בהם ומקניטים אותם, ועל כך הייתי אומר, יתבונן נא הלה: למה אכן מקניטים ופוגעים בו, פארוואס טאקע?! הנה יש בקרבנו יהודים יקרים, מלאי אהבה ומסירות - הלוואי על הצעירים - מהם אף שאינם הולכים בכל מלבושי החסידות, ומכל מקום אותם אין מקניטים ובהם אין פוגעים. הרי שאם אכן מקניטים, יש סיבה לכך, אין עשן בלי אש, עפעס טויג נישט דא...

עוד מסעיפי הנחיתיות: יש שיבואו ככותבי עיתון, כחוקרים ומבקרים: 'האם יודעים עד כמה פוגעים כאן באנשים?! האם יודעים כמה אנשים מסתובבים כאן פגועים וכאובים, פארווייטאגטע מענטשן'...

ובדרך צחות אמרתי פעם לאחר שהביא לפני את קובלנתו של פלוני, שהינו 'כה כאוב ומיוסר': 'מסור נא לו את בקשתי האישית, יישאר נא שייך למחננו. ולמה כה חשוב לי הדבר, כי היוותרו בקרבנו מאפשרת עבורנו מבחן לאיכותו של השטיבל והקהילה במקום מגוריו, יען כל זמן שהלה יהיה פגוע וכאוב, מרוחק ומאוכזב - אותה הוא שהשטיבל מתנהל כיאות, ודרך החסידות מתנשאת ברמה; אך כאשר אשמע שהינו מרוצה ומקובל, אות הוא כי יש מקום לדאגה וחשש מה קורה שמה'...

ס לא לנו... ס

השני - הבעל גאווה. הנה תיסמרנה שערות ראש למשמע אחד העסקנים שבשיחה עם אחד מחשובי המחנכים כלפי ענין מסויים בהנהגת החסידות - והלה נקט בלשון חריפה ובדרך חד משמעית, בהירה והחלטית - נענה לעומתו אותו עסקן: 'הגם אתה במצומצמים, אם כן לי אין שיח עמך'... הנה על זה העסקן - אם לא ישוב בתשובה - כבר ניתן לראות שלא יאות לשלוח את ילדיו להתחנך בדידן, כי לא יתאים לו לחנכם 'עם המצומצמים'... דומה הדבר לאותם החפשים שהיו צועקים על החרדים 'שחורים', על מנת ליצור דמות של נחותי דרגה, כך הלה יאמר 'מצומצמים' - ומכאן סלולה הדרך בעקיפין להסתה, שהרי מי ירצה להיות נחות דרגה, להיות 'מצומצם'... ואמנם מן החפשים איננו יראים כל כך בימינו, אבל את מחננו הרי ברצוננו לבסס, לחזק ולבצר!

והשלישי - ההולכים אחר רוח הרחוב, הנה ב"ה אכן ציבור אנ"ש גדל ומתרחב, אבל דא עקא שמתוך כך יש חפצים כבר 'לתפוס מקום' בחברה הכללית, וכבר לא יבושו לבוא ולטעון על כל מיני הנהגות כי אין זה נאה ויאה, אין זה מקובל... ולא של'כבוד ויז'ניץ' דאגתם - כדבריהם, אלא לכבוד עצמם ווייל ס'שטערט איהם...

כל זאת תוצאת נגע ה'אני', ההולך ומתפשט במהירות נוראה ומאיים

ס פריעת חוב... א

דומה הדבר למי שיבוא לביתו ויאמר לב"ב: לבל יהיו לך טענות עלי, איך שטעל זיך אלעס צו... וכבר היתה מילתנו אמורה בזה, בגנות המושג 'צוגעשטעלט', שמשמעותו זרות, משמעותו כשני נבדלים שיש אמנם איזשהו קשר ומחוייבות הדדית ביניהם, ותו לא. אבל לא זוהי מהות הקשר בבנין בית בישראל, וכך כלפי מהות הקשר בחסידות: ס'איז דיינס! זוהי עצמיותך!

הכרה פנימית זו, נדרש להעמיק, לבסס ולייצב מן השורש. כי

אם אמנם בתחילת דרכנו היו הכל חדורי שמחה וחיות [כתוצאה מן המלחמה, ההקרבה והמסירות, כאמור], אבל חסר היה בחינת ונשמע, החיבור הפנימי, וכעת ניכרות התוצאות...

ס וחי בהם! א

אשר על כן מוטל על ראשי החבורות לערוך חשבון הנפש, לבחון הדק היטב כל אחד בחבורתו - וראשית כל בעצמו: - צו בין איך מחובר; האם השוואנצאנעס היא אכן חלק ממני, מאישיותי, מהכרתי הפנימית, ממהלך מחשבתי ורגשי ליבי בחיי האישיים.

כך גם בניהול החבורות, לערוך כעין 'חידונים' ובדיקות - כפי שהיה בחבורות שנערכו בביתי בתחילת הדרך - להעלות שאלה מחיי המעשה של כל אחד ולבחון את התגובה והתשובה; הנה העלו כאן דיון (צמחה שנערכה נמחק

לכלות כל חלקה טובה בנפש, בחומרה בסיכון ובמהירות רבים בהרבה מן המחלה המרה. רחמנא ליצלן! ואם לא נעצור ונמגר את הנגע בעודו באיבו, מי יודע מה תהיה האחרית...

ס ומי יקום... א

ועל כך הרבינו מחשבה, בדיקה וחשבון מעמיק, ודנו בדבר עם ועד החבורות וביום י"ז חשון כינסנו את ראשי החבורות, להתריע על כך, כי זאת יכל להתרחש אך ורק בגין העדר חיבור פנימי, כאמור.

כי הנה כבר שאלני אחד [אשר ב"ה כבר אינו בינינו], האם לכל אחד נכון המקום כאן, יעדער קען האבן פלאץ דא, יעדער קען זיך פיהלן גוט?! והתשובה היא: בלא! כי אחד המתנגד אל השיטה, או אף זה שכלפי חוץ אינו מתנגד ולמעשה מבצע את כל הנדרש, ער האלט אלעס מיט, ער זינגט "וכולם מקבלים" און ער גייט עסקנות, אבל דבר אחד חסר לו - "באור פניך נתת לנו" - נעדר הוא מאור פנים יען אינו מחובר בהכרתו הפנימית, הרי לו לא יוכל משה רבנו להשיב את הכתרים, מובדל הוא מנעשה ונשמע, מובדל הוא מאור פנים, לדידו הכל חשוך, אלץ אזוי פארקנאקט, אם מחמת נחיתיותו, אם מחמת גאוותו או מחמת משיכתו אל הרחוב, שבוי הוא ברשת חושך אפלה וערבוביא, באותה רשת שפרס השטן לפני חטא הע-ג-ל...

להתבונן לדעת ולהבין אשר שוואנצאנעס משמעה ומהותה הוא ביטול היש בעומק מוח ולב, באופן אשר גם כשהרבי יצוה עליו לבצע פעולות מבזות לכאורה, לנקות את בית המדרש, לדחוף פארענטשעס וכדו', דברים הרחוקים מדעתו - כל אחד בשלו - יהיו בעיניו כפעולות הנעלות והנחשקות עליו, יען ממקור חיותו המה נובעים!

שוו בנפשכם שה"אהבת ישראל" היה מצוה על ר' מרדכי חנא לטאטא את הרחוב, בוודאי היה מחיה את נפשו בכך, ממחר היה לחבוש את הכובע ולטאטא בחדוה את הרחוב. זהו ביטול היש!

כאשר יפנימו את ביטול היש לאמיתו, בהבנה והרגשה אישית, בלב ובמוח, על כל מהלכי החיים, אז יהיו החיים מלאי אורה וחדוה, ולעומת זאת השקוע בעצמו, באנוכיותו ובישותו, הינו אומלל, רחמנות גדולה היא עליו; לגדול אהבתי אתכם הענקתי לכם מתנה נפלאה, מתנת החיים, אך על מנת לקלוט אל טובה ולהכילה, נדרש לעיין ולהתבונן בה במלוא תשומת לב ומוח, ולא רק ביי"ב שבט ובתקופה הסמוכה לו, אלא במשך כל השנה, לעשות כל מיני פעולות שיביאו למחשבה ולהתבוננות ומתוך כך לבהירות, וכך לאור פנים, לחדוות חיים.

ט טול מקל!

אבל, בד בבד: הנה בתפילה מבקשים אנו והסר שטן מלפנינו

(המעמד) על השתתפות בסעודת יאהרצייט שאינה תואמת את דרכנו; אם כה דואג הוא לעליית נשמתו של הסב, ידע כי עליה יתרה תהיה לו באם לא ילך להשתתף שמה!

אבל זאת תדעו, בחבורות גרידא, אין די. זהו אכן אמצעי רב תועלת ועל ידי זה יראו שיפור ניכר, אבל לא ניתן להסתפק רק בזה, כי הנגע כבר החל להתפשט. ועז רצוני לומר 'אין עם כעמנו', גם בעוד חמש שנים...

ס השיטה הקדושה

על כן נדרש להשקיע כח ומוח ללמוד את השיטה הקדושה באופן אישי ועצמאי, בחשיבה פנימית, ולא רק מתוך הספרים [אם כי כמובן זהו המקור ההכרחי ללימוד, לידיעה ולהבנה] או בדיונים מופשטים. כי אם אמנם גם עד עתה למדו ודיברו, אבל ברובו היה זה רק בבחינת מקיף, בבחינת משל -

אכן למדו ודיברו מה הרבי ציוה ומה צריך לעשות, אבל העיקר הוא ללמד ולהרגיל כל אחד להתבונן [מתוך לימודו והבנתו]: למה אני עושה, מה אני חושב כאשר הנני עושה את הנדרש.

ולא רק כוונת עצם המעשה ועניינו, אלא בעיקר להתבונן אל הכוונה והחשבה של העושה, להתבונן אל הנמשל - שזהו האדם עצמו. לדרוש ולחקור מהי הסתכלותו הפנימית, הן על עצמו, והן על אופן גישתו לעשות ולקיים את הנדרש.

ומאחרינו", הסרת השטן המבקש להביא חושך אפלה וערעור, ישות ואנוכיות, היא לא רק בבחינת לפנים, בהבאת מאור פנים וחיבור, אך נדרשת כד בכד גם בחינת מאחרינו, בדרך חומרה ותוקף, קלאפן דעם יש.

הנה כתיב (דברים לז, ז) "ויקרא משה ליהושע וגו' חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ", ופירש רש"י "משה אמר ליהושע, זקנים שבדור יהיו עמך, הכל לפי דעתך ועצתך, אבל הקב"ה אמר ליהושע כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשעתי להם, תביא - על כורחם, הכל תלוי בך, טול מקל והך על קדקדן, דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור".

הפקרות וחפשיות היא אם כל חטאת; זוהי חולאת הדור: 'טאטש מיר נישט, ריהר מיר נישט אהן, איך בין בסדר, הנני מתפלל, קובע עיתים לתורה, לומד דף היומי, מי יאמר לי מה אעשה ומה אפעל! ואף בקרב חסידים פשתה המספחת: 'איך קום צום טיש, איך האב געגעבן פאר מרכז העולמי א געוואלד געלט - לאז מיר אָפּ!'

ועל כגון אלו ודומיהם ידאב הלב: אוי, נעבעך, ליגסט אין דיר אריין געביסן! וכי מה יארע אם יבוא ראש חבורה ויעיר לך, ויגלה את אזנך על חסרונותיך?!

הנה ר' מרדכי חנא יכל לגעור בעצמו: 'דו פרעסער, דו זויפער, א קאווע

האסטו געדארפט?! - והיה אבי הק' אומר כי למראהו, הרזה והצנום, היה נראה עד כמה הינו 'זולל וסובא' - וזאת יען אחר פעם אחת לשמוע את ברכות השחר מפי קדשו של ה"אהבת ישראל"; אם כן מה בכך אם יעירו לו לאדם, מה לו נרעש ונבהל?! וואס ביסטו אזוי אינגאנצן ביי דיר?! פאר די ווערעם וועט ער אויך זאגן: 'טאטש' מיר נישט'...

ס תורה - תבלין!

חז"ל אמרו (קידושין ל): "אמר הקב"ה, בראתי יצר הרע, בראתי תורה תבלין כנגדו", כי תכלית התורה והשפעתה בנפשו להתגבר על היצר, תהא דווקא כאשר תהא מתובלת בתבלין, בחריפות, בתוכחה נוקבת!

חסידים היו אומרים 'מ'דארף זיך זיך וועלגערן צווישן חסידים', לא אמרו 'לישב' או 'להתרועע' אלא וועלגערן דייקא, ומשמעות הביטוי היא על דרך רידוד המצה, כי על מנת לדחות את חמץ שאור - התופח ועולה, כעיסה הריקה מבפנים ותופחת ועולה כלפי חוץ - ולהביא לבחינת מצה, תם נוט' מצות תאכלו (מ"ח), לזאת נדרש וועלגערן צווישן חסידים, כשם שעושים באפיית המצות, נוטלים את העיסה ומהדקים אותה הדק היטב, אחר כך חותכים אותה, ובכך אין די, אז מרדדים אותה עד תכלית, ובנוסף עוד מחוררים אותה, וכך ניתן להכניסה אל תנור האש, ונאפית מצה שבה אפשר לקיים מצות כזית מצה.

בדידן, ויאירו את נפשותינו ונפשות
בתינו ודורותינו.

הנה אף ברחבי תבל ידוע שהחפץ
להתענג על נועם שבת בחמימות
ובאש קודש, בוא יבוא לויז'ניץ. עומד
הנני בעת ריקוד "והיו למשיסה", דמותו
של אבי הק' לנגד עיני, ובליבי שח הנני
לו: טאטע, גיב א קוק וואס מ'האט דא
אוועק געשטעלט, יונגעלייט, די פאות
הייבן זיך, מ'איז לעבעדיג!

וזאת תלוי אכן במידת השוואנצאנעס
לאמיתה אשר בקרבם. ווי מער
שוואנץ - ער לעבט. ער שלינגט יעדעס
ווארט, ער איז א לעבעדיגע וועלט!

כך בעת עריכת הטיש בלילי שבתות,
כאשר שרים את ניגוני הריקוד אחר
"כל מקדש", תדיר תעמוד אז דמותו של
אבי הק' לנגד עיני, ומסביב אש להבה
יוקדת. כך בעת שירת "מנוחה ושמחה",
כופלים ומשלשים "נשמת, נשמת,
נשמת כל חי" - וזכורני עוד את
התלהבות שירה זו אצל זקני הק' - די
גאנצע נשמה זינגט!

הן כה אמר זקני הק' ברמז הכתוב
(נחמית ט, ב) "ויזכור אלקים את נח"
- דא שבת קודש (מיקור' מד), אבל באיזה
אופן - "ואת כל כל החיה", מלא חיות,
וזהו עניינה של ויז'ניץ, פיהל מיט חיות,
א רגש'דיגע חסידות, א זיסע חסידות,
יעדער קען דא האקן א לעבן, כל אחד
יוכל להחיות בה את נפשו ולחוש עונג
וגם שמחה!

אבל בלאו הכי, טאמער מ'וועלגערט
זיך נישט צווישן חסידים,
מ'קלאפט זיך נישט דאס ישות,
דעמאלטן טויג זייער נישט! כי אז
מתנפחת הישות, תופחת ועולה
ומגביהה את עצמה, ואחריתה עדי אובד
- עלולה לכלות אף מן העידית, ולזאת
כאמור עלינו לשים קץ.

כי מעודי מסרתי נפשי וגופי למען אבי
הק', למען ויז'ניץ, ומיניה לא אזוע,
כבנים אתם לי ואהבת נפש אהבתיכם,
ימים ולילות אקדיש למענכם מתוך
שמחה ואהבה, ו"כמים הפנים לפנים כן
לב האדם לאדם", לפיכך הבה נשמר את
פינת יקרת אשר לנו, לבל ניתן לנגע
הממאיר להתפשט בקרבנו. ומתוך
הדאגה לעתידנו הרעשנו את אמות
הסיפים, להתריע ולהזהיר לבל יבוא
המשחית אל בתינו חלילה, ועל כן הנני
מוכן ומזומן - ודייקא מתוך אהבה עזה -
איך וועל אייך גוט קלאפן, און מיין קלאפ
איז אייער אויף הייבן, וכדאיתא בזוהר
הק' (ב, קכג): "מאן דאיהו זעיר, איהו רב"!

ס וראו כי טוב

ומעתה אחי ורעי היקרים, התבוננו אל
הטוב העצום בו הננו שרויים,
ויז'ניץ איז אז טייערע חסידות,
והמתבונן באמת אל טובה, יאורו פניו
ומאליו יסורו כל מיני נחיתות, ישוש
ויתפאר בנפשו בגאון וברוממות רוח על
השתייכותו למחנה ויז'ניץ, הן כל
יסודות היהדות - תשי נוט' תורה תפילה
תמימות שבת שמחה יסוד - יתאחדו

ס וּבַחֲרַת בַּחַיִּים

אכן לעיתים קשה הדבר, בפרט לנשים צדקניות, בעוד האברכים מרבים בנסיעות בכל עת מצוא, אבל תשווה נא האם לנגד עיניה סדר עדיפויות נכון ואמיתי. תתבונן נא זה לעומת זה, הנה בא ליל שבת, כשהבחורים שבים לבית הוריהם, אז תישא עיניה אל בניה כשתילי זיתים סביב לשולחנה, ניצבים ברצינות וברוממות, חן חסידי נסוך עליהם ואומרים "שלום עליכם" בנעימה... אחר "כל מקדש" יפתח הבן את פיו באמירת פשעטיל, ואם אמנם לא תמיד תבין האם את תוכן דבריו, אבל ליבה יתרחב משמחה למראה בניה והינם מלאי חיות.

אז תהרהר בליבה: אכן קשיים רבים בדרכי, אבל מה מאוד כדאית היא ההשקעה! הנה חולפות השנים, ותגיע עת מצוא, העינים נעצמות והנשמה תצא לדרך ארוכה, מי ילווה אותה, ווער זאגט קדיש?! - אבי הק' היה רגיל לומר, כי לא מכל קדיש נבהלים מלאכי החבלה - אבער פון א שוואנץ קדיש, פון דער האט ער מורא!

הנה עובדא ידענא באשה צדקנית מנשות אנשי שלומנו, המטופלת בילדים רכים ועמלה מאוד על גידולם, והנה בעיצומן של עבודות ניקוי הבית לפסח, פנתה לבנה, בחור צעיר, ואמרה: 'בני יקירי, שמעתי כעת בקול ויז'ניץ שהיום בצהריים יכנס הרבי לטחינת חיטין, חוש וסע לויז'ניץ'. והבן לתומו

לדעתי, אין מקום כמקומנו [אכן כל אחד גם כן יוכל לומר כך, ואנן בדידן עסקינן], הנה בשבת שעברה עלינו לטובה, אכן התמשך הטיש למעלה מחמש שעות, אבל הלב התרונן: "א מתנה האט אונז דער אויבערשטער געגעבן, א חיות אין אונזער לעבן"! הנה באה לקראתנו שבת שירה, א לעבעדיגע וועלט, "ויושע ה'", "צור ישראל קומה בעזרת ישראל"... ס'לעבט!

התבוננו נא באיכותן של הבנות הכשרות דידן, פרי החינוך בסמינר. הנה השבוע בא לפני אחד מאנ"ש, ואמרתי לו, כי הנה עתה, לקראת המעמד דנן, פנו אלי מועד החבורות בשאלה, כי הנה הבנות הכשרות חפצות מאוד להשתתף במעמד, אך לאידך גיסא כך לא יוכלו רוב נשים צדקניות להשתתף, כי יהיה עליהן לשמור על הטף, אם כן נשאלת השאלה מי קודם. ותשובתנו היתה כי תבואנה הנשים צדקניות, יען לבנות יש עוד כמה הזדמנויות לראות ולשמוע; ועתה, שאילתיו, אמור נא מה לדעתך היתה תגובתן של הבנות למשמע ביטול השתתפותן במעמד - אחר שכה קיוו וחיכו לו?! השיב הלה כי מן הסתם פרצו בבכי והיו אחוזות אכזבה ומרירות.

איך זעה דו ביסט נאך פון די אלטע חינוך, אמרתי לו, יען הבנות הכשרות דידן פצחו בשירת נעשה ונשמע! ואכן דמעות עלו בעיני למשמע הדברים, כי הנה זכינו, ברוך ה', לכונן חינוך על אדני אמת.

כך בדיוק טוען היצר כלפי השוואנצאנעס - ושמא בנקל יותר יוכל להטעות את האדם, כי מן התורה עוד יירתע האיש החרדי לשחוק ולהתל - אבל לאמיתו של דבר יתבונן, וכי מה שרים בניגונים אלו: "גאס, גאס, איך שטעל אויף דיר א פאס, א פיסטע וועלט, א לידיגע וועלט, איך געפעל נישט פאר דיר, דו געפעלסט נישט פאר מיר", הן זה כמה שמענו תיבות אלו מפי קדשו של אבי הק'!

אם כן מדוע יש כאלו שיתנו מקום ליצר לעשוק מהם את הטוב ולהביא בקרבם ריחוק מניגונים אלו, וואס שטערט דיר, האם חושש הוא מ'לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון', חושש שאם יאמר שוואנצאנעס, יפסקו בשמים את דינו לחובה?!

יתבונן נא כי בעלותו שמה ויתהדר בשם ויז'ניץ, יבוא אבי הק' וישאלהו, ביסטו געווען א שוואנץ, שקדת על ביטול היש - אם כן, יטלהו תחת אברתו. אבל באם היה 'א שיינער יוד' - הנה כמו אזני שמעתי מזקני הק' (נערנ פסס משכ"ה) "איך מיט כבוד האב נישט צו טוהן", כלפיו יאמר איפוא אבי הק': איך מיט א שיינער יוד בין נישט קיין מחותן, לאמיר אָפּ, גיי דיר אליין...

וְלֹא רק בעלמא דאתי... לבי עלי דוי על כל אותם שהלכו מאתנו, עזבו באר מים חיים, ביודעי כמעט בכולם כי אין להם לא יום ולא לילה. הנה שח לי אחד מאנ"ש, כי בשהותו באמריקה

אמר, 'אבל הלא עבודה כה רבה יש לפניך וחפצי לסייע בידך', ענתה לו אמו: 'שמע נא לי בני, הא לך ממון, עלה על מונית וסע, דארט ביסטו אויף א גוטן פלאץ, אני כבר אסתדר'...

צאן וראו את ילדי החמד, במשך שעות על גבי שעות ניצבים על עומדם במלוא דרך ארץ, בפרט בשמחת תורה, הן זהו ממש מחזה נפלא שאין כמוהו. ונוכח מחזה שכזה, מדמה אנכי לנפשי: הנה יעמוד האב בבית המדרש והאם בעזרת הנשים ויביטו: מיין טייערע זיסע יונגעלע שפרינגט, "טוב לי תורת פיך", כך גם בניגוני השוואנצאנעס, במתיקות ותמימות, יעשה את תנועות הידיים, ומה יבטא בתנועות אלו: איך וויל דיר נישט געפעלן, כלומר: איך וויל נישט נאך גיבן פאר יצר הרע! מיר האבן נישט קיין פאסקאצוועס - ומה התכלית מכך - איז ער אן ערליכער יוד!

ס' כי חפרו - מבקשי רעתי!

אבל היצר הרע אינו חפץ להניח לבהירות, לשמחה ולאושר, לשכון בקרב איש, על כן יערים כל מיני טענות ומענות, העיקר לעשוק אושר ושמחה!

כשם שטען המן לפני אחשורוש על הבדלותם של בני ישראל, כי ישליכו מקרבם יינם של גויים, כי מצוים הם ב"לא תחנם", אסור ליתן מתנות לגויים, א זעלעכע מאדנע זאכן, דברים קיצוניים וזרים לשכל האנושי...

ראש בארץ הקודש ובכל רחבי תבל, והן על הפרט, יתברכו כולם בבריות גופא ונהורא מעליא, שבי נוט' יהא שמחה בשלמות, לכל אחד ואחת, זקנים עם נערים, אברכים ובחורים, נשים צדקניות ובנות הכשרות, ילדים וילדות.

שבת נוט' שנשמע בשורות טובות, שיבשרנו בשורות טובות, בכלל ובפרט. ודייקא בנו האמונים על "ועלהו לא יבול", ראוי כאמור להתקיים "וטוב יהיה בעיניך לברכנו" - ומתוך כך "ולברך את כל עמך ישראל", הן כעת הָרְאוּ הכל לדעת כי שקר הסוס לתשועה, הן לא ניתן להעלות על הדעת את אשר התרחש כאן בשמחת תורה, ועד עתה נמשכת המלחמה רח"ל, נופלים קרבנות ומתרכים הפצועים, ולכל אלו יש אב ואם שעולמם הזדעזע בעדם, ירחם ה' ויושיעם, ירפא לשברון ליבם ויחבש לעצבותם, ועדיין אין אתנו יודע עד מה, אך זאת נדע: "אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר", ס'איז דא א ריבוננו של עולם אויף דער וועלט ובו נשים כל מבטחנו, ואלינו נייחל: "ולברך את כל עמך ישראל בשלומך", לקיים בנו (ויקרא כו, ו) "ונתתי שלום בארץ", על כל פני תבל, שיבשרנו בשורות טובות - והן - קול מבשר מבשר ואומר בן דוד בא, ונזכה אי"ה לעלות לירושלים במהרה ושמחת עולם על ראשנו, י"ב שבט הר"ת כהר"ת ששון שמחה ימצא בה, ונלך כולנו לקבל פני גואל צדק במהרה בימינו אמן.

ניגש אליו אחד מאלו והתפאר בפניו כי מאז עזב - מה מאוד הוטבו חייו. נענה האברך לעומתו, 'דע לך כי בדברך חיזקתני להשאר כאן, כי מכך שכה חשוב לך לבוא לפני ולהבליט את הטוב שהוא כעת מנת חלקך כביכול, משמע שלאמיתו של דבר מעיך יתהפכו בקרבך ושלוות הנפש ממך והלאה, ס'באדזשעט דיר און ס'גראבלט דיר, על כן על מנת לחפות על יסורי נפשך, בא הנך אלי להפגין את שביעות רצונך - ולא היא! ומה נעשה ולשקר אין גבול...

על כן נפשי בשאלתי אליכם, טייערע יודן, מוכן ומזומן הנני להמשיך בדרך אבותי הקדושים ובכוחם להעתיר בעדכם, ואתם חיזקו ואימצו להדק ולאדק מוסרות התקשרותנו ואחיזתנו בדרכנו ובשיטתנו, להאדיר ולהעצים את יום י"ב שבט ואת לקחיו ומשמעותו, ליצוק אל קרבכם את תוכנו ופנימיותו, להאדיר את החיבור הפנימי, אשר לכך אין גבול - חיי נשמה!

כתיב (מסליס מז, ו) "עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר", אלקים הוא מידת הדין, אשר תתעלה - בתרועה, על ידי לב נשבר, ביטול היש, המביא לאחדות ורעות, וזאת מכח - ה' בקול שופר הר"ת שבי נוט' י"ב שבט, רב כוחו של יום זה להעלות את מידת הדין ולהמתיקה בחסדים ורחמים, ביום זה יטה ה' אזנו לקול תחינותינו ובקשותינו, אם כן הבה נעתיר יחד בתפילה, הן על הכלל, ידוע לכל כי שונאי ישראל נשאו

עמודי התווך

תשכ"ד

הרה"ג

יעקב יצחק קליין

הי"ו - דומ"ץ

מוהר"ר

יוסף יצחק רוטנברג

הי"ו

הרה"ח

רפאל שטיין

הי"ו

מוהר"ר

אהרן יוסף קורניצר

הי"ו

הרב

מאיר בירד

הי"ו

מוהר"ר

אפרים פישל ברגר

הי"ו

מוהר"ר

חיים מאיר (ברשא) הלר

הי"ו

מוהר"ר

אברהם מאיר ווייס

הי"ו

מוהר"ר

חיים מאיר פוגל

הי"ו

מוהר"ר

אלעזר קליין

הי"ו - אנטווערפן

לע"נ הרה"ח

ר' אליעזר ב"ר מנחם מענדיל ראובן ז"ל

נלב"ע ז' תשרי

ויוג' האה"ח שרה רבקה ב"ר יהושע ע"ה

נלב"ע ח' אדר

גפנר

התנועה והברכה לידידנו החשובים שתרמו מהונם
לקיים רצון קדשו בהפצת הדברי אלקים חיים

לע"נ

האה"ח **שרה רבקה** ע"ה

ב"ר **יהושע ז"ל גפנר**

נלב"ע ה' אדר

ת. נ. צ. ב. ה.

ברכת מזל טוב לידידנו היקר והדגול,
עושה ומעשה לכל קדשי בית ויזניץ

הר"ר **יוסף אריה כ"ץ** הי"ו

מתומכי הועד להוצאת דברי אלקים חיים
מב"ק אדמו"ר הקוה"ט שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנכד
למזל טוב

ברכת מזל טוב לידידנו היקר והדגול,
עושה ומעשה לכל קדשי בית ויזניץ
פרי עץ חיים הרב

שלום שמחה האגר

שליט"א

מתומכי הועד להוצאת דברי אלקים חיים
מב"ק אדמו"ר הקוה"ט שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבת
למזל טוב

הר"ר **אברהם יהושע כ"ץ** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבת למזל טוב

הר"ר **יעקב כ"ץ** הי"ו - בורו פארק

לרגל שמחת הולדת הבן למזל טוב

הר"ר **נחמן פולק** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבן למזל טוב

הר"ר **צבי שטאנגער** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבת למזל טוב

הר"ר **ישראל לוי** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבת למזל טוב

הר"ר **יוסף שטרן** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבת למזל טוב

הר"ר **ישעי' לוי** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הנכדה למזל טוב

הר"ר **שמואל שטרן** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הנכדה למזל טוב

הרה"ח **מענדיל פולק** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הנכד והנינה
למזל טוב

הר"ר **חיים מאיר שרייבר** הי"ו

לרגל היכנס בנו הבח"ח משה נ"ו
לעול התורה והמצוות

הר"ר **אברהם מרדכי ברכר** הי"ו

לרגל שמחת הולדת הנכדה למזל טוב